

De nieuwe limousinstier Day legt een fokbasis voor de middellange termijn

Op termijn gedacht

Day, de hoogst geïndexeerde limousinstier van de nieuwe lichte fokstieren voor de productie van vervangingsvee, is wellicht niet dé grote topper die limousinfokkers verwachten. Maar de stier brengt nieuw bloed vergezeld van een heel mooie melkproductie in de veehouderij.

tekst **Guy Nantier**

De testprogramma's in verschillende vleesveerassen in Frankrijk zitten in een overgangsfase. Gaandeweg wordt de overstap gemaakt van het verzamelen van prestatiegegevens van nakomelingen op opfokstations (STE) naar een datacollectie bij nazaten in het veld (IBOVAL). In het limousinras bijvoorbeeld komen zo de eerste fokstieren voor fokkerijdoel-einden (IQM) beschikbaar die niet meer getest zijn voor vleesproductiegeschiktheid op het station te Pepieux. Die vleesproductiecijfers zullen binnen twee à drie jaar beschikbaar komen op basis van de gegevens uit de Franse slachtingrichtingen.

Handzaam, mixte vleestype

De nieuwe fokstier Day verkeert in deze situatie. Day scoort volgens het klassieke schema met dochters op het opfokstation te Mousours een fokkerij-index IQM van 114 punten. Hij is met voorsprong de hoogst geïndexeerde stier van een lichte fokstier die een gemiddelde IQM liet optekenen van 101,8 punten. Day werd geboren op het fokbedrijf van Christian en Vincent Besse te Saint Martin Sepert (departement Corrèze). Op het bedrijf wordt er al vijf generaties lang limousinvee gehouden.

'Pas in 1970 zijn we met de stamboekregistratie gestart,' vat Vincent Besse de historie samen. 'Het bedrijf telt vandaag de dag 150 moederdieren en zo'n

70 stuks opfokvee. In onze fokkerij ligt het accent op handzame dieren van het mixte vleestype, die over beste benen beschikken, gemakkelijk afkalven en een goede uier bezitten.'

De mannelijke dieren op het bedrijf die niet in aanmerking komen voor de verkoop als dekstier, worden afgezet als broutard voor afmesting in Italië. De vrouwelijke nakomelingen worden aangehouden als vervangingsvee. Uitstootvaarzen en reformekoeien worden ten huize afgemest. De landbouwmaatschap omvat verder 200 hectare landbouwgrond. Op 25 hectare wordt graan geteeld en 10 hectare is bestemd voor snijmais. Het saldo van de bedrijfsoppervlakte wordt ingenomen door permanent standweiden en tijdelijk grasland dat is ingezaaid met Engels raaigras, witte en rode klaver. Het winterrantsoen van de dieren bestaat uit hooi, graskuil en mais. Het zomerdiët is weidegras.

Hoornloze veestapel

Op het fokbedrijf wordt ki slechts mondjesmaat toegepast. Zo'n 15 procent van de veestapel, in hoofdzaak vaarzen en soms eerstekalkskoeien, wordt kunstmatig bevrucht. Recent ingezette stieren zijn onder meer de hoornloze ki-stieren Tigris PP en Hinz PP van het private ki-station KBS Genetic. Besse: 'Ongeveer een derde van het vervangingsvee is nu heterozygoot hoornloos. Op de kwaliteit van deze

dieren valt weinig af te dingen. Zij benaderen dicht de standaarden van het ras.' De nieuwe fokstier Day voert aan de ki vreemd bloed in vier generaties. De stier is het resultaat uit een paring van de stier Alf met de preferente stamboekkoef Targette. 'Alf was een dekstier die we zelf hadden gefokt uit onze stamboekelitekoe Madeleine,' verhaalt de fokker. 'Vader was Serein, een Bambinozoon die we eerder hadden aangekocht als dekstier bij vader en zoon Camus uit Arnac La Poste. Bambino was op zijn beurt een natuurlijk dekkende stier, gefokt door Thierry Lagautrière uit Villard. Serein kreeg vanwege de goede prestaties van zijn nakomelingen op speenleeftijd, de stamboek kwalificatie RRvs.'

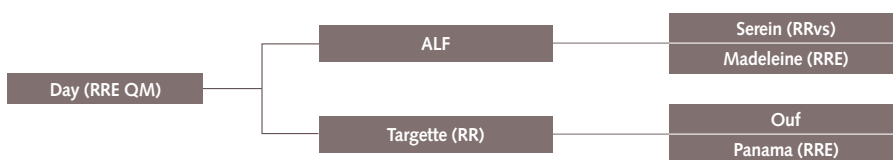
Moeder Targette is, evenals vader Alf, een dochter uit de elitekoe Panama van het fokbedrijf. 'Targette is niet meer fokactief', vertelt Vincent. 'De koe heeft achttien maal gekalfd, de helft vaarzen, de helft stieren. Alle dochters zijn nog op het bedrijf aanwezig. Targette was een van onze best geïndexeerde koeien van het bedrijf.' De koe bezit een Iboval speenindex ISEVR van 102 punten en een koe-index IVMAT van 109 punten. Targette kalpte een eerste maal af op de leeftijd van 34 maanden. Haar tussenkalftijden bedroegen gemiddeld 370 dagen. 'Een probleemloze koe van het mixte vleestype met heel veel melkaanleg voor haar kalveren.'

Superieure melkvererving

Day was het vierde kalf van Targette en verhuisde naar het nationale opfokstation te Lanaud. Een volle broer van Alf was eerder al naar het regionale opfokstation ABL te Saint-Jal verkast waar hij de kwalificatie RCV (Reproducteur Conseillé Viande of geschikt voor de vleesproductie) kreeg.

Day scoorde na de eigenprestatietoets te Lanaud gemiddeld. Hij kreeg een index skeletontwikkeling-bespiegeling IMOCR van 97 punten en een index voor vleesproductiegeschiktheid IABV van 101 punten. Dat was toch voldoende om te worden ingezet in het fokprogramma van France Limousin Testage. 'Mixte stieren zoals Day, die vlees in de pedigree verankerd hebben en dit weten te combineren met een superieure melkvererving in verschillende generaties, zijn zeldzaam

Afstamming van Day (RRE QM)



in de populatie,' zo geeft Jean-Marc Cazillac van France Limousin Testage aan.

Day kwam te Lanaud als beste fokstier van zijn lichte uit. De vrouwelijke nakomelingen van Day bezitten volgens het exterieurrapport een hoogtemaat die ligt in het rasgemiddelde. Het bekken is vrij vlak en eerder aan de korte kant. Ook de breedte ter hoogte van de heupbeenderen is ondergemiddeld. Cazillac: 'Er is natuurlijk altijd beter, maar zelf vind ik het bekken gewoon gemiddeld.' De bilronde in de achterhand zijn echter bovengemiddeld. Bovengemiddeld is ook de rugdikte. De voorhand is diep en breed. De kop van de nakomelingen mist wat breedte in de muil. 'De muil is eerder aan de smalle kant,' zegt Jean-Marc Cazillac. 'Maar dat is een esthetisch probleem, eerder dan een probleem voor de ruwvoeropname. De nakomelingen presteren immers na spenen heel goed op weidgras en zetten veel gewicht aan.'

Goede fokbasis voor later

De dochters zijn niet zeer vroeg geslachtsrijp, maar volgens de foktechnicus vormt een eerste kalving op 26 maanden geen enkel probleem. 'De dochters zijn heel vruchtbaar. Ze produceren bovendien heel veel melk, waarop hun kalveren zeer goed ontwikkelen. Als er al een aandachtspunt moet benoemd worden, is dat het achterbeenwerk,' aldus de foktechnicus. 'Het achterbeenwerk neigt een beetje naar sabelbenigheid.'

De stier is vanwege zijn index voor geboortegemak van 97 punten niet geschikt voor vaarzen. Maar afgezien daarvan is Day heel breed inzetbaar in de populatie vanwege zijn afstamming. 'Laat ik het aldus stellen,' zegt Cazillac. 'Wie voor de korte termijn kiest, gebruikt pinkenstier Cameos. Cameos levert mixte vleesdieren af die melkrijk zijn. Het probleem nadien zijn de paringen van de Cameosdochters. Je loopt vast met de afstamming. Met het gebruik van Day werk je op de middellange termijn. Day levert hetzelfde type dieren af, weliswaar iets minder bevestigd en net iets minder ontwikkeld. Daydochters zullen geen ton wegen. Maar anderzijds is het paren van de vrouwelijke nakomelingen nadien een fluitje van een cent vanwege de ongewone afstamming. Met Day legt een veehouder een goede basis om later mee verder te fokken.' |

Een dochter van Day uit de proefstierperiode



DAY
(ALF X OUF)

Geboortegemak (FNtest)	97	80	90	100	110	120	130
Fokkerij	STE						
totaalindex QMS	114						
morfologie/groei (IMOCRqms)	99						
– groei (CR qms)	95						
– bespierung (DMqms)	107						
– skeletontwikkeling (DSqms)	97						
– beenwerk (AF qms)	100						
– rastype (QR qms)	99						
vruchtbaarheid (IFERqms)	109						
afkalfgemak (IVELqms)	103						
melkproductie (Plaitqms)	122						

Exterieur	STE		
– beenwerk (voor)	=	– borstdiepte	+
– beenwerk (dikte bot)	–	– conditie	+
– beenwerk (achter)	–	– haarkleur	=
– bekkenbreedte (heupbeenderen)	–	– harmonie	=
– bekkenbreedte (draaiers)	=	– kop	–
– bekkenbreedte (zitbeenderen)	=	– ontwikkeling	=
– bekkenhelling	=	– overgang voorhand-middenhand	+
– bekkenlengte	–	– ruglijn	=
– bilronde	++	– ruglengte	=
– billengte	=	– rugdikte	++
– bilbreedte	+	– rugbreedte	=
– borstbreedte	+	– schouderbreedte	=

Fokkerij	IBOVAL
geboortegemak IFNAIS	onderzoek loopt
totaalindex opfok ISEVR	onderzoek loopt
– groei (CRsev)	onderzoek loopt
– bespierung (DMsev)	onderzoek loopt
– ontwikkeling (DSsev)	onderzoek loopt
totaalindex zoogkwaliteiten IVMAT	onderzoek loopt

Vleesproductie	IBOVAL
totaalindex IABjbf	onderzoek loopt
– groei (ICRjbf)	onderzoek loopt
– bespierung (Confjbf)	onderzoek loopt

Legenda indextype

FNtest: fokwaarde op basis van geboortegegevens uit de proefperiode

STE: fokwaarden op basis van prestaties van nakomelingen op selectiestations

IBOVAL: fokwaarden op basis van prestaties van nakomelingen in het veld

bron: ITEB/INRA, april 2015